

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 9078/2023
24.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Јелена Симоновић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Горан Тодоровић, адвокат из ..., ради утврђења (деобе брачне тековине) и исплате, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2774/2022 од 28.09.2022. године, у седници одржаној 24.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија тужиле, **ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 2774/2022 од 28.09.2022. године у ставу другом изреке тако што се одбија као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Прокупљу П 2218/20 од 28.03.2022. године у ставовима првом и петом изреке.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиле изјављена против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2774/2022 од 28.09.2022. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужилци накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 47.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Прокупљу П 2218/20 од 28.03.2022. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и утврђено да је тужилца по основу стицања у брачној заједници власник са уделом од $\frac{1}{2}$ непокретности у ... која се налази у улици ... бр. ... и то катастарске парцеле бр. .../... КО ... укупне површине 0.03,39 ха и објеката изграђених на овој парцели и то: објекат бр. 1 по намени породична стамбена зграда површине у основи 99 м² и објекат бр. 2 по намени помоћна зграда површине у основи 31 м², од чега се део зграде од 29 м² налази на катастарској парцели бр. .../... КО ..., а преостали део од 2 м² се налази на катастарској парцели бр. ... КО ... уписаној у лист непокретности број ... КО ..., што је тужени дужан да призна и трпи промену права својине код надлежног РГЗ СКН Прокупље и да уступи тужилци у својину и државину наведену непокретност. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу којим је тужилца тражила већи удео на непокретности од утврђеног у ставу првом изреке пресуде, односно до траженог удела од 58,71%. Ставом

трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу којим је тужила тражила да се обавезе тужени да јој путем физичке деобе преда у својину и државину телевизор марке „....“. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу којим је тужила тражила да се обавезе тужени да јој плаћа $\frac{1}{2}$ рате кредита по Уговору о кредиту за измиривање раније преузетих обавеза закљученог 11.08.2016. године са „... Банка“. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужилји накнади трошкове парничног поступка у износу од 122.580,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 2774/2022 од 28.09.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужилје и потврђена првостепена пресуда у ставовима другом, трећем и четвртом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставовима првом и петом изреке тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев у делу којим је тужила тражила да се утврди да је по основу стицања у брачној заједници постала власник са уделом од $\frac{1}{2}$ непокретности у ... која се налази у улици ... бр. ... и то катастарске парцеле бр. .../... КО ... укупне површине 0.03,39 ха и објеката изграђених на овој парцели и то: објекат бр. 1 по намени породична стамбена зграда површине у основи 99 м² и објекат бр. 2 по намени помоћна зграда површине у основи 31 м², од чега се део зграде од 29 м² налази на катастарској парцели бр. .../... КО ..., а преостали део од 2 м² се налази на катастарској парцели бр. ... КО ... уписаној у лист непокретности број ... КО ..., што би тужени био дужан да призна и трпи промену права својине код надлежног РГЗ СКН Прокупље са свог имена на име тужилје и да јој уступи у својину и државину наведену непокретност, те је одлучено да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка.

Испитујући побијану другостепену пресуду у преиначујућем делу на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ 72/11, ...10/23), Врховни суд је оценио да је ревизија тужилје у овом делу дозвољена и основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Ревизијом се указује да је другостепени суд учинио битну повреду поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП што побијану одлуку чини нејасном и противречном, али ови наводи ревизије нису разматрани од стране Врховног суда јер наведена повреда поступка не може бити ревизијски разлог према члану 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су биле у браку шеснаест година и њихов брак је разведен пресудом Основног суда у Прокупљу П2 30/17 од 13.02.2017. године. Парничне странке имају троје малолетне деце. У првим годинама брака живели су у заједничком домаћинству са породицом туженог. Током трајања брака, парничне странке су стекле непокретност која се налази у улици ... бр. ... у ... и предмет је ове парнице. Непокретност – парцела бр. .../... КО ... са изграђеном

породичном стамбеном зградом и помоћним објектом је стечена на основу судски овереног уговора о купопродаји непокретности од 05.07.2013. године, који је тужени у својству купца закључио са ВВ из ... као продавцем за купопродајну цену од 18.500 евра. Ову кућу су парничне странке реновирале и издавале, а након престанка брака су постигле договор да тужила узима закупнину од издавања спратног дела, а тужени од издавања приземља. Током трајања брака тужила је углавном била у радном односу и остваривала је стални месечни приход, подизала је кредите код банака од којих је део новца искоришћен за куповину предметне непокретности и старала се о деци.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом чланова 171. и 180. Породичног закона делимично усвојио тужбени захтев тужиле и утврдио њено право својине у уделу од $\frac{1}{2}$ идеална дела на предметној непокретности која је стечена радом у току трајања заједнице живота парничних странака у браку, сматрајући да тужила није оборила законску претпоставку о једнаким уделима супружника у заједничкој имовини, односно да није доказа свој већи удео у стицању предметне непокретности, због чега је преко утврђено својинског удела тужиле од $\frac{1}{2}$ идеална дела до траженог удела од 58,71% одбио тужбени захтев као неоснован.

Другостепени суд је по жалби туженог преиначио првостепену пресуду у усвајајућем делу и одбио тужбени захтев за утврђење права сусвојине тужиле на предметној непокретности у $\frac{1}{2}$ идеална дела, са образложењем да тужила током поступка није доставила доказ о томе ко се у јавним књигама води као власник предметне непокретности, односно није доказала пасивну легитимацију туженог у овој парници, позивајући се на члан 33. Закона о основама својинскоправних односа (иако је у побијаној пресуди грешком написано члан 34, а цитирана је садржина члана 33. наведеног закона).

По оцени Врховног суда, становиште другостепеног суда засновано је на погрешној примени материјалног права.

Наиме, предмет спора ове парнице у побијаном преиначујућем делу у којем је ревизија тужиле дозвољена је утврђење брачне сутековине, односно утврђење својинског удела тужиле као супружника у заједнички стеченој непокретној имовини за време трајања брака са туженим.

Према одредбама члана 168. Породичног закона („Службени гласник РС“, бр. 18/2005 и 6/2015), посебну имовину супружника представља имовина коју је супружник стекао пре склапања брака (став 1), као и имовина коју је супружник стекао у току трајања брака деобом заједничке имовине, односно наслеђем, поклоном или другим правним послом којим се прибављају искључиво права (став 2). Одредбом члана 171. став 1. истог закона прописано је да имовина коју су супружници стекли радом у току трајања заједнице живота у браку представља њихову заједничку имовину, док је одредбом члана 177. прописано да се деобом заједничке имовине сматра утврђивање сувласничког удела сваког супружника у заједничкој имовини.

Правилно су нижестепени судови закључили да непокретност која је била предмет уговора о купопродаји од 05.07.2013. године не представља посебну имовину туженог без обзира што је стечена правним послом, односно уговором који је он закључио и оверио у својству уговорне стране – купца. Наиме, уговор о купопродаји

непокретности није уговор којим се стичу само права, већ се ради о теретном двострано обавезном уговору којим се имовина стиче плаћањем уговорене цене. Чињенично је утврђено да су обе парничне странке радиле и остваривале приходе у току трајања заједнице живота и да су заједничким радом и залагањем остварили средства којом су купили предметну непокретност за време трајања брака. Следом тога су нижестепени судови правилно закључили да предметна непокретност (породична кућа са помоћним обејктом на катастарској парцели бр. .../... КО ...) представља заједничку имовину тужиље и туженог стечену у току трајања заједнице живота у браку, са једнаким уделитема супружника од по $\frac{1}{2}$ идеална дела у смислу члана 180. став 2 у вези члана 177. истог закона, без обзира што је уговор закључио само тужени у својству купца. Погрешан је закључак другостепеног суда да тужиља нема право на правну заштиту у односу на туженог, јер није доказала да је он уписани власник предмете непокретности у јавној евиденцији о непокретностима и правима на њима. Ово из разлога што тужиља тражи утврђење сувласничког удела на одређеној непокретности по основу брачне тековине, односно стицања у браку, што је стицања права својине по основу закона, доказујући за то релеванте чињенице, а то је да је била у браку са туженим и да је предметна непокретност стечена радом ње и туженог у току трајања њихове заједнице живота у браку, док чињеница да се тужени на основу овереног купопродајног уговора који је закључио са продавцем уписао као власник у катастру непокретности није од утицаја на његову пасивну легитимацију, као бившег супружника. Ово посебно у ситуацији када тужени није ни оспоравао своју пасивну легитимацију, као ни чињеницу да је непокретност стечена заједничким средствима парничних странака (потврђујући наводе тужиље да је део средстава кредита који је подигла искоришћен за исплату купопродајне цене), нити право тужиље на својину у уделу од $\frac{1}{2}$ идеалног дела непокретности, (у ком делу је признао тужбени захтев на рочишту одржаном 28.03.2022. године).

Како је поводом ревизије тужиље преиначена побијана другостепена пресуда тако што је одбијена жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у усвајајућем делу тужбеног захтева (став први изреке), то је другостепена пресуда преиначена и у погледу одлуке о трошковима поступка тако што је потврђена одлука о трошковима из првостепене пресуде (став пети изреке).

Из наведених разлога, Врховни суд је на основу одредбе члана 416. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде.

Одлучујући о дозвољености изјављене ревизије у потврђујућем делу (став први изреке побијане другостепене пресуде) на основу члана 410. став 2. тачка 5. у вези члана 403. став 3. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија тужиље у овом делу није дозвољена.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП прописано је да ревизија у имовинскоправним споровима није дозвољена ако вредност предмета спора побијеног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе.

Тужба ради утврђења брачне тековине и исплате у предметном спору поднета је 03.07.2017. године и у њој је тужиља определила вредност предмета спора од укупно 100.000,00 динара, па је самим тим и вредност спора побијаног потврђујућег дела очигледно испод законом прописаног новчаног цензуса из цитиране одредбе члана 403.

став 3. ЗПП, због чега је ревизија тужиље против потврђујућег дела другостепене пресуде недозвољена.

Из наведених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 413. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

Тужиља је у коначном исходу парнице у претежном делу успела у поступку, па јој на основу чланова 153. став 1., 154. и 163. став 2. ЗПП припадају трошкови ревизијског поступка. Висина је одмерена на име тражених и одређених трошкова и то: за састав ревизије 18.000,00 динара, према Тарифи о наградама и накнада трошкова за рад адвоката важећој у време изјављивања ревизије и на име судских такси за ревизију 11.800,00 динара и за одлуку по ревизији 17.700,00 динара, према тарифном броју 1. и 2. таксене тарифе Закона о судским таксама („Службени гласник РС“, бр. 28/94...95/2018).

На основу члана 165. став 2. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**